

Türk Turizm Araştırmaları Dergisi

2019, 3(4): 1128-1148.

DOI: 10.26677/TR1010.2019.232

ISSN: 2587-0890 Dergi web sayfası: <https://www.tutad.org>

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Sürdürülebilir Turizm Kapsamında Edirne ve Yerel Halkın Tutumu

Tuğçe BEDÜK, Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne, e-posta: tugcebeduk1@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6802-2749>

Prof. Dr. Emel GÖNENÇ GÜLER, Trakya Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu, Edirne, e-posta: emelgguler@yahoo.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3214-0206>

Öz

Uluslararası düzeyde turizm faaliyetlerinin sürdürülebilir gelişiminde yerel halkın olumlu tutumlara sahip olması önem taşımaktadır. Yerel halk tutumların değerlendirilmesi, turizmle yönelik beklentileri veya memnuniyetleri hakkında öngörülerin oluşmasını sağlamaktadır. Bu doğrultuda sürdürülebilir turizm adımlarının atılmasında turizm paydaşlarına planlama ve faaliyetlerinde de yardımcı olmaktadır. Araştırmanın amacı, Edirne yerel halkının sürdürülebilir turizm gelişimine yönelik tutumlarının demografik özellikleri ile değerlendirilmesidir. Araştırma, 28 Ocak- 5 Nisan 2019 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir. Bu süre dahilinde anket yöntemi ile Edirne evreninden 457 katılımcıya ait veri elde edilmiştir. Veriler, internet ortamı ve yüz yüze görüşmeler ile toplanılmıştır. Araştırma sonucunda, yerel halkın sürdürülebilir turizm gelişimine yönelik ifadelerle yüksek katılım sağladıkları görülmüştür. Demografik özellikler ile değerlendirilmesinde, çevresel, sosyal ve ekonomik boyutlara ait ifadelerle benzer katılım sağladıkları görülmektedir. Benzer tutumlar ile turizmin ekonomik, sosyal ve çevresel olumlu etkilere sahip olduğu öngörülmektedir. Dolayısıyla olumlu tutumlara sahip yerel halkın mevcut turizm gelişimine yönelik olumlu davranışlar sergileyeceği ve sürdürülebilir turizm gelişimini de destekledikleri öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilir Kalkınma, Sürdürülebilir Turizm, Yerel Halk Tutumu, Edirne.

Makale Gönderme Tarihi: 01.07.2019

Makale Kabul Tarihi: 03.10.2019

Önerilen Atf:

Bedük, T. ve Gonenç Güler, E. (2019). Sürdürülebilir Turizm Kapsamında Edirne ve Yerel Halkın Tutumu, *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 3(4): 1128-1148.

© 2019 Türk Turizm Araştırmaları Dergisi.

Journal of Turkish Tourism Research

2019, 3(4): 1128-1148.

DOI: [10.26677/TR1010.2019.232](https://doi.org/10.26677/TR1010.2019.232)

ISSN: 2587-0890 Journal Homepage: <https://www.tutad.org>

RESEARCH PAPER

Edirne within the Scope of Sustainable Tourism and the Attitude of Local People

Tuğçe BEDÜK, Trakya University, Social Sciences Institute, Edirne, e-mail:

tugcebeduk1@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6802-2749>

Prof. Dr. Emel GÖNENÇ GÜLER, Trakya University, School of Applied Sciences, Edirne, e-mail:

emelgguler@yahoo.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3214-0206>

Abstract

It is important that local people have positive attitudes in sustainable development of tourism activities at international level. The evaluation of the attitudes of the local people provides the predictions about their expectations or satisfaction with tourism. In this respect, it also helps tourism stakeholders in planning and conducting sustainable tourism steps. The aim of the study is to evaluate the attitudes of Edirne local people towards sustainable tourism development with demographic characteristics. The research was conducted on 28 January - 5 April 2019. During this period, data of 457 participants from the Edirne universe were obtained by survey method. Data were collected through the internet and face-to-face interviews. As a result of the research, it was seen that the local people had high participation in the statements about sustainable tourism development. In terms of demographic characteristics, it is seen that they have a similar participation in expressions of environmental, social and economic dimensions. With similar attitudes tourism is expected to have positive economic, social and environmental impacts. Therefore, it is predicted that local people with positive attitudes will exhibit positive behaviors towards the current tourism development and support sustainable tourism development.

Keywords: Sustainable Development, Sustainable Tourism, The Attitude of Local People, Edirne.

Received: 01.07.2019

Accepted: 03.10.2019

Suggested Citation:

Bedük, T. and Gönenç Güler, E. (2019). Edirne within the Scope of Sustainable Tourism and the Attitude of Local People, *Journal of Turkish Tourism Research*, 3(4): 1128-1148.

© 2019 Türk Turizm Araştırmaları Dergisi.

GİRİŞ

Yirminci yüzyıl ile ekonomik gelişime bağlı sosyal ve çevresel sonuçlar farklı görüşlerin oluşmasını sağlamıştır. Artan nüfus, kaynakların yenilenebilir özelliğe sahip olmayışı ve çevre tahribatları, kişi, kurum ve kuruluşlar tarafından çalışmaların yapılması için motivasyon oluşturmuştur. Sorunların bugün ve gelecekteki insanlar için önemli olması, engellenebilmesine yönelik eylem planlarının hazırlanması gerekliliğini doğurmuştur (Kozak, 2014: 23). Bunun yanı sıra sosyal ve çevresel sorunların, istikrarlı ekonomik gelişimi etkileme endişesi de adımların atılmasına sebep olmuştur (Blewitt, 2008: 114). Sonuç olarak, sürdürülebilir kalkınma kavramı, ekonomik, sosyal ve çevresel boyutları ile mevcut ve potansiyel sorunların çözümü için gelişmeye başlamıştır. Kalkınmanın, dünyanın tüm faktörleri arasında uyum içinde devam etmesini amaçlayan kavram günümüze kadar uluslararası ve ulusal yönetim sistemlerinin parçası haline gelmiştir (<http://www.un.documents.net>).

Turizm, çeşitli motivasyonlar ile insanların yaşamlarını sürdürdükleri yerden hareket etmesini, ziyaret edilen yerlerin ekonomik, sosyal ve çevresel faktörleri ile karşılıklı etkileşimde bulunulmasını ifade eden bir olgudur (UNWTO, 2010: 1). Aynı zamanda dünya nüfusunun çoğunluğuna hitap eden bu olgu, çeşitli tedarik zincirine sahip oluşu ile olumlu ekonomik etkilere sahip dinamik sektörler arasındadır. Ancak turizm dahilinde yer alan faaliyetlerin, çevresel kirliliğe, küresel ısınmaya, emisyon oranlarının artmasına, yerel halk ve turistlerin olumsuz sosyal etkilere maruz kalmasına da sebep olabilmektedir (UNWTO, 2013: 16). Turizm gelişiminde de mevcut ve potansiyel ekonomik, sosyal ve çevresel problemlerin engellenebilmesi için sürdürülebilir kalkınma ilkeleri benimsenmeye başlamıştır. İlkelerin benimsenmesi ile sürdürülebilir turizm kavramı doğmuş ve önem kazanmıştır (UNWTO ve UNDP, 2017: 4).

Sürdürülebilir kalkınma ve sürdürülebilir turizm kavramları ile faaliyetlerde yaşanan değişimler, turizme doğrudan veya dolaylı katılım sağlayan insanların da davranışlarında değişimler görülmesine sebep olmuştur. İnsanların değişen demografik özellikleri de davranışlarda değişikliklerin yaşanmasına etki ettiği tespit edilmiştir (Ayaş, 2007: 67). Özellikle turizm faaliyetlerinden ekonomik, sosyal ve çevresel etkilere direkt maruz kalan yerel halkın, davranışları ile sürdürülebilir turizm gelişimi sürecinde en önemli etkiye sahip olduğu bilimsel araştırmalar ile desteklenmiştir. Bu araştırmalar, davranışların olumlu olması ile turizme olan desteğin ve gelişimin sağlanmasında etkili olduğunu ifade etmiş ve araştırmacıların, destinasyonlardaki yerel halkın algı, tutum ve davranışları ile ilgili çalışmalara ilgi duyulmasını sağlamıştır (Andereck ve Vogt, 2000: 35).

Farklı medeniyetlere ev sahipliği yapmış olan Edirne, günümüze kadar gelen ibadethane, kervansaray, köprü ve çarşı gibi farklı kültürlerin özelliklerini yansıtan fiziki bir çevreye sahiptir (Altay, 2009: 64). Sahip olduğu fiziki ve kültürel özellikleri ile Türkiye Turizm Stratejisi 2023 eylem planında, hedeflenen marka kentler arasında bulunmakta (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2017: 62) ve son yıllarda turizmde çeşitlilik ve gelişim sağlamaktadır. Şehirde uzun yıllardır devam eden ve turizm gelişimine katkı sağlayan "Kakava/Hıdrellez Şenlikleri", "Tarihi Kırkpınar Yağlı Güreşleri" ve "Bando Ciğer Festivali" etkinliklerin yanı sıra (<http://www.edirne.bel.tr>), ekonomik dalgalanmalar ile komşu ülkelerden gastronomi ve alışveriş turizminin de ivme kazandığı görülmektedir (<http://ettder.org>).

Bu araştırmanın amacını, Edirne'deki turizm faaliyetleri sonucu, yerel halkın sürdürülebilir turizmin etkilerine yönelik tutumlarının demografik özellikleri ile değerlendirilmesi oluşturmaktadır. Mevcut tutumların değerlendirilmesi sonucu, yerel halkın turizm gelişimine yönelik davranış niyetleri hakkında öngörü sahibi olunması hedeflenmektedir. Dolayısıyla sonuçlar, turizm planlamalarına yardımcı olması ve literatürde farklı demografik özelliklere

sahip yerel halkların tutumları ile ilgili kısıtlı sayıda olan çalışmalara katkı sağlaması ile araştırmanın önemini oluşturmaktadır.

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Sürdürülebilir Turizm

Turizmin varlığı ve başarısının devam etmesinde uluslararası ve ulusal düzeyde ekonomik, sosyal ve çevresel faktörlere bağlılığı mevcuttur ve bu faktörlere karşı sorumluluklara sahiptir (Hale ve Lachowicz, 2002: 51). Turizm, destinasyonların ekonomik gelişimine olumlu etkiler sunarak kalkınma için fırsat yaratmaktadır. Ancak turizmde ekonomik gelişim odaklı kalkınma, sosyal ve çevresel olumsuz etkilere zemin hazırlamaktadır. Bu durum karşısında yönetimler olumsuz etkileri engelleyebilmek ve olumlu etkilerin devamlılığını sağlamak için yollar aramaktadır (Butler, 2017: 4).

Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü'nün, 2030 yılına kadar turizmin, ekonomik gelişime olan olumlu etkisinin artacağını öngörmektedir. Bu öngörü, öncelikle yoksulluğun azaltılmasında rol oynayacağını, farklı sektörlerin ekonomik canlanma yaşayacağını ve varış yerlerinde sosyo-kültürel değerlenmenin yaşanacağına işaret etmektedir (UNWTO, 2013: 25). Öngörülerin gerçekleşmesinde, sürdürülebilir kalkınma kavramına ait ilkelerin turizm sektöründe de benimsenmesi ile ekonomik, sosyal ve çevresel olumlu etkilerin sürdürülebilir olmasında rol oynamaktadır (UNWTO, 2010: 77).

Sürdürülebilir turizm kavramı, turizme doğrudan veya dolaylı yollar ile katılan tüm paydaşların ekonomik ve sosyal katılımlarının artmasına olanak sağlamaktadır. Destinasyonların sahip olduğu farklılıkların çekim gücü haline getirilmesi, kaliteli deneyim sunulması, turizmin ekonomik payının artması ile ekosistemin korunması arasında entegre bir yönetim hedefini içermektedir (WTO, 2011: 25). Bu sebep ile sürdürülebilir turizm, niş bir pazar olmamakla beraber tüm turizm çeşitleri ve işletmeleri tarafından yönetim politikalarına dahil edilebilmektedir. Aynı zamanda, turizmde sürdürülebilirliğin sağlanması, destinasyonların da sürdürülebilir kalkınmasına katkı sağlamaktadır. Olumlu etkilerin ve katkıların sağlanması sürecinde sürdürülebilir turizm, destinasyonların ekonomik, sosyal ve çevresel boyutları arasında denge kurulmasını hedeflemektedir (UNEP ve WTO, 2005: 11). Boyutlar arasındaki dengenin sağlanmasında uygulanan çeşitli program ve projeler (*Mavi Bayrak, Yeşil Yıldız, Avrupalı Seçkin Destinasyonlar Projesi, Yeşil Ekonomi, Çevre Etki Değerlendirme, Ekolojik Ayak İzi, Taşıma Kapasitesi vb.*) ve uluslararası ve ulusal kabul edilen hedefler (*Gündem 21, 2030 Gündemi, 2023 Türkiye Turizm Stratejisi vb.*) etkili rol oynamaktadır. Uygulama ve hedefler, planlı ve sürdürülebilir turizm gelişimine dikkat çekmektedir. Bu dikkatin yoğunlaştığı temel paydaş ise destinasyonlarda yaşamlarını devam ettiren yerel halktır (Kozak, 2014: 322).

Sürdürülebilir Turizm ve Yerel Halk İlişkisi

Araştırmalar, turizm gelişimine bağlı olarak destinasyonlarda çeşitli etkilerin oluşmaya başladığı sonucuna ulaşmıştır. Sonuçlarda olumlu veya olumsuz değerlendirmeler ise yerel halk- turizm ilişkisinin olumlu veya olumsuz seyretmesinin etkili olduğu tespit edilmiştir. Yerel halkın göz ardı edilerek planlanan turizm gelişimi olumsuz etkilerle sonuçlanmaktadır (Özdemir ve Kervankıran, 2010: 22). Yerel halk algı ve tutumlarının dahil edilmediği turizm gelişiminde ekonomik, sosyal ve çevresel olumlu etkilerin sürdürülebilirliği sağlanamamaktadır. Çarpık kentleşme, altyapı baskısı, kalabalık, artan atıklar, kalabalık ve gürültü gibi problemler yerel

halkın yaşam standartlarını düşürmekle birlikte yabancılaşmalarına da sebep olmaktadır (Liburd ve Edwards, 2010: 19).

Yerel halkın düşünce ve isteklerinin dahil edilerek planlanan turizm gelişiminde ise ekonomik ve çevresel sürdürülebilirliğin yanı sıra yerel halkın sosyo-kültürel açıdan güçlenmesine de yardımcı fırsatlar sunduğu görülmektedir (UNWTO ve UNDP, 2017: 4). Turizm- yerel halk arasında ortaklıkların kurulması ile öncelikle destinasyonları temsil eden ürünlerin turizm ürünlerine dahil edilmesi, girişimcilik ve gelir fırsatları ile ekonomik başarı sağlanmaktadır (Benckendorff ve Lund-Durlacher, 2013: 160). Yerel halkın aktif katılımı ile turizmin olumsuz sosyal ve çevresel etkileri hakkında bilgi ve farkındalık sahibi olması da problemlerin engellenmesinde rol oynamaktadır (Duran, 2013: 88).

Turizm faaliyetleri, turistler ve yerel halk ilişkilerinin olumlu olması, turizm gelişimi sürecinde tüm paydaşların olumsuz etkilerden savuşturulması ve olumlu etkilerden faydalanması ile gerçekleşmektedir (Doğan, 2004: 92). Turizm gelişim sürecine doğrudan etki eden yerel halk, olumsuz etkilerin engellenmesi için dahil edilmesi ve desteğinin kazanılması gerekliliğini oluşturmaktadır (Altanlar, Kavak ve Güremen, 2018: 101).

Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü, turizmin sürdürülebilir olmasında en önemli faktörün yerel halk ve dolayısıyla yerel halk tutumlarının olduğunu belirtmektedir. Yerel halkın ihtiyaç ve isteklerinin tanınması ile turizm gelişim sürecinin daha sağlıklı olması sağlanmaktadır (UNWTO, 2011: 49). Tutumların öğrenilmesi ile turizm gelişimine yönelik korku ve şüphelerin de en aza indirilmesi sağlanmakta ve belirlenen hedeflerin daha gerçekçi revize edilmesi ile ulaşılması kolaylaştırmaktadır (McCool ve Keith, 2016: 206).

Edirne’de gerçekleştirilen araştırmaların da yer aldığı (Kiper ve Öztürk, 2011; Sezer, Küçükaltan ve Çakır, 2013; Tokatlı, Gürbüz ve Arslan, 2013; Ay, 2014; Tokatlı ve Gürbüz, 2014; Türksoy, 2018), literatürde farklı destinasyonlara da ait, yerel halkın turizme yönelik algı, tutum ve davranışlarının değerlendirilmesini içeren çalışmalar mevcuttur. Bu çalışmalar birbirini destekleyen ya da zıt sonuçları ile yerel halk- turizm ilişkisinin anlaşılır olmasına ve destinasyonlardaki turizm paydaşlarına yardımcı olmaktadır (Avcıkurt, 2009: 89).

YÖNTEM

Araştırmanın amacı, Edirne yerel halkının sürdürülebilir turizme olan tutumlarının mevcut durumu ve değişen demografik özellikler ile değerlendirilerek güncel sonuçların elde edilmesini sağlamaktır. Elde edilen sonuçların son yıllarda gelişim gösteren Edirne turizminin paydaşlarına, yerel halkın tutumları hakkında bilgilerin planlamalarına yardımcı olması araştırmanın önemini oluşturmaktadır.

Hipotezler

1H₁: Yerel halk, ekonomik, sosyal ve çevresel faydaları sebebi ile sürdürülebilir turizme yönelik olumlu tutumlara sahiptir.

2H₁: Yerel halkın, sürdürülebilir turizme yönelik tutumları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

3H₁: Yerel halkın, sürdürülebilir turizme yönelik tutumları ile yaşları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

4H1: Yerel halkın, sürdürülebilir turizme yönelik tutumları ile eğitim durumları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

5H1: Yerel halkın, sürdürülebilir turizme yönelik tutumları ile ikamet süreleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

6H1: Yerel halkın, sürdürülebilir turizme yönelik tutumları ile meslekleri arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Çalışma, amaç ve önemi kapsamında yerel halkın sürdürülebilir turizme olan mevcut tutumlarının tespit edilmesi ve bu tutumların değerlendirilmesinde belirli bir örneklemeden elde edilen sonuçların genelleme yapılabilmesi için tarama modeli bir araştırmadır (Karasar, 2009: 78). Tercih edilen model ile nicel verilerin elde edilmesinde kapalı uçlu soruların yer aldığı anket yöntemi tercih edilmiştir (Büyüköztürk vd., 2013: 31). Anket formunda SUS-TAS ölçeği ve demografik özellikler yer almaktadır. SUS-TAS ölçeği, Choi ve Sırakaya (2005: 387) tarafından geliştirilmiş ve Arslan Ayazlar (2017: 84) tarafından Türkçe'ye çevrilmiştir. Ölçek, yerel halkın sürdürülebilir turizme olan tutumlarının değerlendirilmesi amacıyla algılanan sosyal maliyetler (8), çevresel sürdürülebilirlik (9), uzun dönemli planlama (7), algılanan ekonomik faydalar (7), toplum merkezli ekonomi (5), ziyaretçi memnuniyeti (4) ve topluluk katılımı (4) olmak üzere yedi faktör ve toplam kırk dört ifadeden oluşmaktadır (Choi ve Sırakaya, 2005: 385; Arslan Ayazlar, 2017: 83). İfadelere olan katılımın olumlu veya olumsuz yöndeki tespiti için ise tutum ölçeklerinde sıklıkla kullanılan Likert (Beşli) türünde (1: Kesinlikle Katılmıyorum, 2: Katılmıyorum, 3: Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum, 4: Katılıyorum, 5: Kesinlikle Katılıyorum) değerlendirilmektedir (Karasar, 2009: 143).

Demografik özelliklerinin öğrenilebilmesine yönelik ise beş soru yer almaktadır. *Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi*'nden elde edilen Edirne ilinde ikamet eden 411.528 kişi araştırma evrenini oluşturmaktadır. Evrende mevcut olan katılımcının fazla olması sebebi ile %95 güven sınırına bağlı kalarak örneklem büyüklüğü 321 olarak belirlenmiştir (Kurtuluş, 2010: 68). Kolayda örnekleme yöntemi ile 28 Ocak- 5 Nisan 2019 tarihleri arasında internet ortamı ve yüz yüze görüşmeler vasıtasıyla 457 adet kullanılabilir verilere sahip anket elde edilmiştir. Anket sonuçlarının değerlendirilmesinde SPSS 25 programı kullanılmıştır.

BULGULAR

Anketlerden elde edilen nicel verilerin değerlendirilmesinde öncelikle geçerlilik (KMO: 0.922; Bartlett: χ^2 :9637.085; df:741; p: 0.000; p<0.05; Toplam varyans (%):59.612) ve güvenilirlik analizleri (α :0,899) gerçekleştirilmiştir. Sonuçların hipotez testlerine devam edilebilir değerlere sahip olması ile normallik testi (p:0.000; p<0,05) gerçekleştirilmiş ve araştırmada parametrik olmayan analizlerin tercih edilmesi gerekliliği oluşmuştur (Şencan, 2005: 384).

Katılımcıların demografik özelliklerinde frekans analizinden yararlanılmıştır. Analiz sonucu, kadın (%46.6) ve erkek (%53.4) katılımcı sayılarının birbirine yakın, çoğunluğunun 21-30 yaş aralığında (%44.0), lisans eğitime (%46.6) sahip, Edirne'de 21 yıl ve üzeri (%40.7) bir süredir ikamet ettikleri ve kamu sektörü (%26.7) çalışanı oldukları görülmektedir.

Yerel Halkın Sürdürülebilir Turizme Yönelik Tutumlarının Değerlendirilmesi

Yerel halkın sürdürülebilir turizme yönelik tutumlarının değerlendirilmesinde, SUS-TAS ölçeği ve faktörlerine ait tutum ifadelerine katılım ortalamaları dikkate alınmıştır. Tanımlayıcı istatistikler yöntemi ile aritmetik ortalamalar değerlendirilmiştir. Bulgular sonucu yerel halkın

en yüksek katılım sağladıkları faktörün çevresel sürdürülebilirlik ve ziyaretçi memnuniyeti (4.84) olduğu görülmektedir. En düşük katılımın algılanan sosyal maliyetler (4.09) ve topluluk katılımı (3.95) faktörlerine ait olduğu görülmektedir. Değerlendirme sonucu **1H₁** hipotezinin kısmen kabul edildiği görülmektedir.

Tablo 1. SUS-TAS ölçeğine ve faktörlerine ait tanımlayıcı istatistikler

	N	Minimum	Maksimum	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma
Sus-Tas	457	1.92	5.00	4.56	0.36
Çevresel Sürdürülebilirlik ve Ziyaretçi Memnuniyeti	457	1.00	5.00	4.84	0.33
Algılanan Ekonomik Faydalar	457	1.00	5.00	4.74	0.48
Algılanan Sosyal Maliyetler	457	1.00	5.00	4.09	0.79
Toplum Merkezli Ekonomi	457	2.00	5.00	4.57	0.59
Uzun Dönemli Planlama	457	2.00	5.00	4.75	0.44
Topluluk Katılımı	457	1.00	5.00	3.95	1.01

SUS-TAS ölçeği ve faktörlerinin katılımcıların demografik özelliklerine göre incelenmesi

SUS-TAS ölçeği ve faktörlerine ait tutum ifadelerine olan katılımlar, katılımcıların demografik özellikleri (cinsiyet, yaş, eğitim durumu, ikamet süresi ve meslek) ile incelenmiştir. Demografik özelliklere ait farklı kategoriler arasında, ölçeğe ve faktörlerine katılımlarında farklılıklar veya benzerlikler araştırılmıştır. Katılımcıların cinsiyetlerine göre SUS-TAS ölçeğine ve faktörlerine ait tutum ifadelerine katılımları Mann-Whitney U testi ile incelenmiştir. Anlamlılık değerlerinin (p) sonuçları, sadece algılanan sosyal maliyetler faktörüne ait katılımlarında farklılıklar tespit edilmiştir (p:0.000; p:<0.05). Değerlendirme sonucu **2H₁** hipotezinin kısmen kabul edildiği görülmektedir.

Katılımcıların yaşlarına göre SUS-TAS ölçeğine ve faktörlerine ait tutum ifadelerine katılımları Kruskal-Wallis H testi ile incelenmiştir. Anlamlılık değerlerinin (Tablo 3.) sonuçları, çevresel sürdürülebilirlik ve ziyaretçi memnuniyeti faktörüne ait istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamıştır (p:0.14; p:>0.05). SUS-TAS ölçeği ve diğer faktörlere olan katılımlarında ise istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Değerlendirme sonucu **3H₁** hipotezinin kısmen kabul edildiği görülmektedir.

Katılımcıların eğitim durumlarına göre SUS-TAS ölçeğine ve faktörlerine ait tutum ifadelerine katılımları Kruskal-Wallis H testi ile incelenmiştir. Anlamlılık değerlerinin (Tablo 3.) sonuçları, ölçek ve faktörlerine ait istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar bulunmaktadır (p:0.00; p: <0.05). Değerlendirme sonucu **4H₁** hipotezinin kabul edildiği görülmektedir.

Tablo 2. Katılımcıların cinsiyetleri ile SUS-TAS ölçeği ve faktörlerine ait Mann-Whitney U Sonuçları

	Kadın	Erkek	U	p*
SUS-TAS	213	244	24755.5	0.38
Çevresel Sürdürülebilirlik ve Ziyaretçi Memnuniyeti	213	244	23548	0.06
Algılanan Ekonomik Faydalar	213	244	25364	0.60
Algılanan Sosyal Maliyetler	213	244	22073	0.00
Toplum Merkezli Ekonomi	213	244	24952	0.43
Uzun Dönemli Planlama	213	244	25306	0.57
Topluluk Katılımı	213	244	25276	0.60

p*: Anlamlılık değeri

Katılımcıların ikamet sürelerine göre SUS-TAS ölçeğine ve faktörlerine ait tutum ifadelerine katılımları Kruskal-Wallis H testi ile incelenmiştir. Anlamlılık değerlerinin (Tablo 3.) sonuçları, algılanan ekonomik faydalar faktörüne ait istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p:0.16$; $p:>0.05$). SUS-TAS ölçeği ve diğer faktörlere olan katılımlarında ise istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Değerlendirme sonucu **5H₁** hipotezinin kısmen kabul edildiği görülmektedir.

Katılımcıların mesleklerine göre SUS-TAS ölçeğine ve faktörlerine ait tutum ifadelerine katılımları Kruskal-Wallis H testi ile incelenmiştir. Anlamlılık değerlerinin (Tablo 3.) sonuçları, çevresel sürdürülebilirlik ve ziyaretçi memnuniyeti faktörüne istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p:0.20$; $p:>0.05$). SUS-TAS ölçeği ve diğer faktörlere olan katılımlarında ise istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Değerlendirme sonucu **6H₁** hipotezinin kısmen kabul edildiği görülmektedir.

Katılımcıların demografik özellikleri ve SUS-TAS ölçeğine ve faktörlerine ait tutum ifadelerine katılımlarına yönelik gerçekleştirilen Kruskal-Wallis H testi sonucu istatistiksel olarak farklılıklar tespit edilmiştir. Anlamlılık değerlerinin incelenmesi ($p: <0.05$) ile tespit edilen farklılıkların detaylı incelenmesi Mann-Whitney U testi ile gerçekleştirilmiştir. **EK-1**, **EK-2**, **EK-3** ve **EK-4'** de katılımcıların demografik özellikleri ve SUS-TAS ölçeğine ve faktörlerinin Mann-Whitney U test sonuçları gösterilmektedir.

Farklı demografik özelliklere ait kategorilerin, SUS-TAS ölçeği ve faktörlerine ait farklılıklar tespit edilmiştir. Bulgular, sıra ortalamaları dikkate alınarak değerlendirilmiştir. Değerlendirme sonucu en az farklılığa sahip demografik özelliklere ait kategoriler ve SUS-TAS ölçeğine ait faktörler aşağıda açıklanmaktadır.

Tablo 3. Katılımcıları Demografik Özellikleri ile SUS-TAS ölçeği ve Faktörlerine ait Kruskal-Wallis H testi sonuçları

Yaş							
	SUS-TAS	Çevresel Sürdürülebilirlik ve Ziyaretçi Memnuniyeti	Algılanan Ekonomik Faydalar	Algılanan Sosyal Maliyetler	Toplum Merkezli Ekonomi	Uzun Dönemli Planlama	Topluluk Katılımı
N*	457	457	457	457	457	457	457
X²	43.9	6.91	16.52	45.14	26.28	22.36	15.72
p**	0.00	0.14	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Eğitim Durumu							
	SUS-TAS	Çevresel Sürdürülebilirlik ve Ziyaretçi Memnuniyeti	Algılanan Ekonomik Faydalar	Algılanan Sosyal Maliyetler	Toplum Merkezli Ekonomi	Uzun Dönemli Planlama	Topluluk Katılımı
N*	457	457	457	457	457	457	457
X²	90.04	37.16	22.6	39.58	56.65	20.27	84.33
p**	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
İkamet Süresi							
	SUS-TAS	Çevresel Sürdürülebilirlik ve Ziyaretçi Memnuniyeti	Algılanan Ekonomik Faydalar	Algılanan Sosyal Maliyetler	Toplum Merkezli Ekonomi	Uzun Dönemli Planlama	Topluluk Katılımı
N*	457	457	457	457	457	457	457
X²	35.01	10.53	6.53	15.15	40.96	10.51	28.65
p**	0.00	0.03	0.16	0.00	0.00	0.03	0.00
Meslek							
	SUS-TAS	Çevresel Sürdürülebilirlik ve Ziyaretçi Memnuniyeti	Algılanan Ekonomik Faydalar	Algılanan Sosyal Maliyetler	Toplum Merkezli Ekonomi	Uzun Dönemli Planlama	Topluluk Katılımı
N*	457	457	457	457	457	457	457
X²	44.72	8.52	16.94	38.33	31.11	16.16	14.42
p**	0.00	0.20	0.01	0.00	0.00	0.01	0.02

N*: Katılımcı Sayısı

p**: Anlamlılık değeri

Yaş (EK-1): 21-30 yaş kategorisi ile 31-40 ve 41-50 yaş kategorilerinin karşılaştırılması haricinde topluluk katılımı faktörüne ait istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Bunun yanı sıra 21-30 yaş kategorisi ile 41-50 ve 51 ve üzeri yaş kategorilerinin karşılaştırılması, 31-40 yaş kategorisi ile 41-50 yaş kategorisinin karşılaştırılması haricinde uzun dönemli planlama faktörüne ait istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmemiştir.

Eğitim Durumu (EK-2): Lise eğitim durumu kategorisi ile önlisans, lise ve lisansüstü eğitim durumu kategorilerinin karşılaştırılması haricinde algılanan ekonomik faydalar ve uzun dönemli planlama faktörlerine ait istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmemiştir.

İkamet Süresi (EK-3): 1 yıl ve altı ikamet süresi kategorisi ile 6-10 yıl ve 21 yıl ve üzeri ikamet süresi kategorilerinin karşılaştırılması, 2-5 yıl ikamet süresi kategorisi ile 21 yıl ve üzeri ikamet süresi kategorisinin karşılaştırılması haricinde çevresel sürdürülebilirlik ve ziyaretçi memnuniyeti faktörüne ait istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Bunun yanı sıra 2-5 yıl ikamet süresi kategorisi ile 6-10 yıl, 11-20 yıl ve 21 yıl ve üzeri ikamet süresi kategorilerinin karşılaştırılması haricinde uzun dönemli planlama faktörüne ait istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmemiştir.

Meslek (EK-4): Öğrenci meslek kategorisi ile kamu sektörü, emekli, turizm ile ilgili ve esnaf meslek kategorilerinin karşılaştırılması haricinde algılanan ekonomik faydalar faktörüne ait istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Bunun yanı sıra öğrenci meslek kategorisi ile kamu sektörü, özel sektör, turizm ile ilgili ve esnaf kategorilerinin karşılaştırılması haricinde topluluk katılımı faktörüne ait istatistiksel olarak anlamlı farklılık tespit edilmemiştir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Edirne, Türkiye ile Avrupa'nın karayolu ve demiryolları vasıtasıyla bağlanmasında stratejik bir konuma sahiptir. Bunun yanı sıra farklı kültürlerin buluşması ile çeşitli fiziki, kültürel ve dini yapıyı barındırmaktadır (Gönenç Güler, 2007: 64). Mevcut konumu ve özellikleri ile "Marka Kent Projesi" dahiline alınan şehir, turizm sektörünün altyapı, konaklama, ulaşım, yönetim, pazarlama gibi alanlarında ivme kazanması gerekliliğini oluşturmaktadır (Gönenç Güler, 2010: 72). Destinasyonların turizm gelişimine yönelik ulusal hedeflerinin yanı sıra son yıllarda sürdürülebilirlik kavramının mevcut turizm faaliyetlerine entegre edilmesi ile planlamalar revize edilmektedir. Destinasyonların sosyo-kültürel değerlerinin ön plana çıkarılması ile markalaşmasına yardım etmek, turistlere olumlu deneyimler sunmak, barış ortamının kurulması, ekonomik, sosyal ve çevresel olumlu etkilerin yaşam değerlerine kalıcı katkı sağlaması uluslararası düzeyde temel hedefler olarak gösterilmektedir (Patterson, 2016: 5).

Çokbilen Erdoğan, Ülker-Demirel ve Yıldız'ın (2018: 223) Edirne'yi ziyaret etmiş turistler ile turistik tatmin üzerine gerçekleştirdikleri çalışmalarında şehrin ilgi çekici ve güvenli olduğuna yönelik düşünceler tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra Edirne'ye olan seyahatlerinden memnun oldukları ve turizm faaliyetlerine yönelik tatminin varlığı da dikkat çekmektedir. Turizm gelişimi sürecinde sürdürülebilirliğin sağlanması, turist ve diğer paydaşların olumlu etkilere sahip olmasında yerel halk önemli bir rol üstlenmektedir. Destinasyonların farklı ekonomik, sosyal ve çevresel yapıya sahip olması ve burada yaşamlarını devam ettiren yerel halkın algı, tutum ve davranış niyetlerinin öğrenilmesi, uygun planlamaların yapılmasına ve hedeflere ulaşılmasında etkili olmaktadır (Doğan, 2004: 45).

Mevcut kavramsal çerçeve doğrultusunda belirlenen araştırmanın amacı ile Edirne'de yaşamlarını devam ettiren yerel halkın sürdürülebilir turizm gelişimine yönelik tutumları incelenmiştir. Bulgular kapsamında yerel halkın sürdürülebilir turizm gelişimine yönelik tutum ifadelerine katılımlarında, en önem verdikleri faktörlerin çevresel sürdürülebilirlik ve ziyaretçi

memnuniyeti, algılanan ekonomik faydalar, uzun dönemli planlama ve toplum merkezli ekonomi olduğu görülmektedir. Algılanan sosyal maliyetler ve topluluk katılımı faktörlerine ait tutum ifadelerine ise düşük katılımları dikkat çekmektedir. Algılanan sosyal maliyetler faktörüne olan düşük katılım, henüz turizm gelişimine bağlı olumsuz sosyal etkilerin mevcut olmadığı ve katılımcıların da olumsuzluk algılamadığını belirtmektedir. Bunların yanı sıra topluluk katılımı faktörüne olan katılımın diğer faktörlere göre daha düşük değerlere sahip olması, yerel halkın turizme olan katılımlarında eksikliklerin olduğu yönünde veya yerel halkın turizmdeki rolleri ile ilgili farkındalığa sahip olmadıkları öngörülebilmektedir. Yerel halkın olumlu ekonomik, sosyal ve çevresel etkilerin sürdürülebilir olmasına ve planlı turizm gelişimine karşı olumlu tutumlara sahip olduğu görülmektedir. Araştırmanın sonuçları benzer ölçek ile (SUS-TAS), Arslan Ayazlar'ın (2017: 89) Didim ilçesine ait örnekleme ve Biçici'nin (2013: 31) Dağca ilçesine ait örnekleme gerçekleştirdikleri araştırmaları ile benzerlik göstermektedir.

Olumlu tutumlara sahip olan yerel halkın, mevcut tutumları ile demografik özellikleri arasında farklılıkların veya benzerliklerin varlığına yönelik yapılan karşılaştırmalı incelemelerde ise;

Cinsiyet: Katılımcıların kadın-erkek karşılaştırmalarına ait analiz sonucu kapsamında, erkeklerin turizm gelişimine bağlı olumsuz sosyal etkileri kadınlara göre daha az algıladıkları tespit edilmiştir. Cinsiyet karşılaştırmasına ait bu bulgu, Kavak'ın (2015: 114) Edremit ilçesine ait örnekleme gerçekleştirdiği çalışmada turizm gelişimine bağlı sosyal etkilerin cinsiyete göre algılanma farklılığı incelemesi ile benzer sonuçlar elde edilmiştir. Ancak Işık, Ada ve Boztoprak'ın (2016: 9) Pasinler ilçesine ait örnekleminde gerçekleştirdikleri benzer çalışma sonucu ile erkeklerin sosyal etkileri daha fazla algılaması sonucuna ulaşılmıştır.

Yaş: Katılımcıların yaş kategorileri ile SUS-TAS ölçeği ve faktörleri karşılaştırılmasında farklı faktörlere ait benzer ve farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Farklılıkların oluşmasında ise katılımcıların yaşlarının arttıkça tutum ifadelerine katılımlarının da arttığı görülmüştür. Bu durum katılımcıların yaşlarının ilerlemesi ile turizm gelişimi sonucu sosyal ve ekonomik etkilere olan algılarının veya beklentilerinin değişim gösterdiği öngörüsünü oluşturabilir. Gündüz'ün (2018: 352) Karataş ilçesine ait örnekleme gerçekleştirdiği çalışmada bu durum katılımcıların yaşları arttıkça olumsuz ifadelerine katılımlarının da arttığı yönünde sonuçlanmıştır. Özaltın Türker ve Türker'in (2014: 89) Dalyan ilçesine ait örnekleme gerçekleştirdikleri çalışma ise katılımcıların yaşları fark etmeksizin turizmin çevresel boyutuna ait ifadelerine katılımlarında istatistiksel farklılık bulunmamıştır. Ancak sosyal ve ekonomik algı ifadelerinde yaş kategorileri arasında farklılıkların oluştuğu sonucuna ulaşılmıştır.

Eğitim Durumu: Katılımcıların eğitim durumu kategorileri ile SUS-TAS ölçeği ve faktörleri karşılaştırılmasında ilköğretim, lise ve yükseköğretim mezunu katılımcıların çeşitli faktörlerde farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Bu farklılıkların ise eğitim durumu yükseldikçe tutum ifadelerine katılımlarının düşmesi ile ilgili olduğu görülmüştür. Tutum ifadelerine katılımın düşmesinde turizm gelişimine yönelik algılamalarının veya beklentilerinin farklı olması öngörüsü oluşmaktadır. Karakaş ve Şengün'ün (2017: 195) Diyarbakır iline ait örnekleme gerçekleştirdikleri çalışmalarında da eğitim durumunun arttıkça ekonomik, sosyal ve çevresel algı ifadelerine olan katılımların düştüğü görülmüştür. Hançer ve Mancı'nın (2017: 79) Diyarbakır iline ait örnekleme gerçekleştirdikleri çalışmalarında ise olumlu sosyal ve ekonomik algı ifadelerine katılımların eğitim durumu ile paralel artış gösterdiği ancak olumlu çevresel algı ifadelerine katılımlarda istatistiksel olarak farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir.

İkamet Süresi: Katılımcıların ikamet süresi kategorileri ile SUS-TAS ölçeği ve faktörleri karşılaştırılmasında, 6 yıl ve daha fazla ikamet süresine ait katılımcıların farklılık sağlamadığı ve benzer tutumlara sahip oldukları dikkat çekmiştir. Bulgu kapsamında turizm gelişiminde olumlu ekonomik, sosyal ve çevresel etkilerin sürdürülebilirliğine önem verdikleri söylenebilir.

Toprak'ın (2015: 211) Mardin iline ait örnekleme gerçekleştirdiği çalışmasında da ikamet süresinin artışı ile turizmin ekonomik, sosyal ve çevresel olumlu etkilerini içeren algı ifadelerine katılımlarının arttığı görülmektedir. Çavuş ve Tanrısevdi'nin (2003: 267) Kuşadası ilçesine ait örnekleme gerçekleştirdikleri çalışmalarında ise turizm gelişimine bağlı ekonomik, sosyal ve çevresel olumsuz etkilerin artacağı endişesi, katılımcıların olumsuz tutum ifadelerine katılımları ile ikamet süresinin artışı paralellik göstermektedir.

Meslek: Katılımcıların meslek kategorileri ile SUS-TAS ölçeği ve faktörleri karşılaştırılmasında, emekli, esnaf, turizm ile ilgili ve çalışmıyor kategorilerine ait katılımcıların karşılaştırmalarında farklılık bulunmamakla birlikte öğrenci kategorisine ait katılımcıların tutum ifadelerine daha düşük katılım sağladıkları dikkat çekmektedir. Katılımcıların meslekleri ile ölçek ve faktörlerin değerlendirilmesinde çoğunluğunun algılanan ekonomik faydalar, uzun dönemli planlama ve topluluk katılımı faktörlerine benzer katılım sağladıkları tespit edilmiştir. Meslek değişkeninde de katılımcıların turizm gelişimi sonucu oluşan ekonomik, sosyal ve çevresel etkileri algılama veya beklenti farklılıkları sebebi ile bu sonuçlara ulaşıldığı öngörülebilmektedir. Gümüş ve Özüpekçe'nin (2009: 413) Foça ilçesine ait örnekleme gerçekleştirdiği çalışmasında olduğu gibi emekli ve esnaf kategorilerinin turizmin olumlu sosyal ve çevresel etkilerine katılımlarında farklılık bulunmamaktadır. Öztalın Türker ve Türker'in (2014: 92) Dalyan ilçesine ait örnekleme gerçekleştirdiği çalışmasında ise katılımcıların meslekleri ile turizmin olumlu çevresel etkilerine yönelik katılımlarında farklılık bulunmaktadır. Bunun yanı sıra aynı çalışmada öğrenci kategorisine ait katılımcıların turizmin olumlu ekonomik etkilerine yönelik tutumlarında diğer meslek kategorilerine göre daha düşük katılım sağladıkları görülmektedir. Kavak'ın (2015: 121) Edremit ilçesine ait örnekleme gerçekleştirdiği çalışmasında ise turizmin sürdürülebilir çevresel etkileri ile meslek kategorileri arasında farklılık bulunmamakta ancak ekonomik ve sosyal etkilerine yönelik katılımlarında farklılık bulunmaktadır.

Katılım ortalamaları ve demografik özellikler ile karşılaştırmalı analizler sonucunda, yerel halkın sürdürülebilir turizm gelişimine yönelik ifadelerle olan yüksek katılım sağladıkları görülmektedir. Mevcut katılımlarının olumlu yönde olması, turizm etkilerini olumlu algıladıkları ve tutumlarının bu yönde şekillenerek olumlu davranışlar ile pekiştirileceği öngörülmektedir (Carmichael, 2000: 604).

Ay'ın (2014: 141) Edirne örnekleminde gerçekleştirdiği çalışmasında mevcut turizm faaliyetlerine yönelik beklentilerin algıladıklarından daha fazla olduğu, turizmi benimsedikleri ve gelişmesine yönelik destek vereceği sonucuna ulaşılmıştır. Sezer, Küçükaltan ve Çakır'ın (2013: 54) Edirne-Keşan ilçesine ait örnekleme gerçekleştirdikleri çalışmalarında yerel halkın kırsal turizme yönelik olumlu bakış açısına sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Trakya Kalkınma Ajansı'nın (2013: 94) Edirne örnekleminde gerçekleştirdiği çalışmasında da benzer sonuçlar elde edilmiş ve yerel halkın turizm gelişimine yönelik olumlu tutumlara sahip olduğu tespit edilmiştir.

Ancak, Tokatlı ve Gürbüz'ün (2014: 5) Edirne- Enez ilçesi ve Yeni Karpuzlu Beldesi örnekleminde gerçekleştirdikleri çalışmalarında yerel halkın, Gala Gölü tabanlı ekoturizm faaliyetlerine yönelik ekonomik ve çevresel farkındalığa sahip olmadığı ve küçük bir kesiminin turizm gelişimine ilgi duyduğu sonucuna ulaşılmıştır. Tokatlı, Gürbüz ve Arslan'nın (2013: 385) Edirne- Enez ilçesi örnekleminde gerçekleştirdikleri çalışmasında da yerel halkın ekoturizmin ekonomik, ekolojik ve biyolojik avantajlarının farkında olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Turizm faaliyetleri- turist- yerel halk ilişkilerinde olumsuz algı ve tutumlar, ilgisizlik, kar odaklı turizm, suç oranlarının artması veya saldırganlık gibi turizm gelişimini engelleyici durumlar oluşturmaktadır. Bunun yanı sıra yerel halk- turizm ilişkisinin olumlu olması, turizm gelişiminde sürdürülebilirliğin sağlanmasını ve turistlere karşı olumlu tutumları beslemektedir (Doğan, 2004: 94).

Araştırmanın sonuçları zaman ve maliyet kısıtları sebebi ile belirlenen örnekleme ve zamanı kapsamaktadır. Gelecek çalışmalar için farklı zaman ve örneklem tercihinde değişikliğin sağlanması, yerel halkın mevcut tutumları ile davranışsal niyet, memnuniyet veya yaşam kaliteleri arasındaki ilişkinin incelenmesi önerilebilir.

KAYNAKÇA

Altanlar, A., Kavak, İ. and Güremen, L. (2018). Tarihi Mahallelerdeki Turizm Odaklı Müdahalelerin Mahalle Sakinleri Üzerindeki Etkisi; Amasya, Sofular Mahallesi, *Uluslararası Türk Dünyası Turizm Araştırmaları Dergisi*, 3(1): 85-104.

Altay, S. (2009). Kültür Odaklı Kentlerde Markalaşma ve Edirne Örneği, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi, Edirne.

Andereck, K. L. and Vogt, C. A. (2000). The Relationship Between Residents' Attitudes Toward Tourism and Tourism Development Options, *Journal of Travel Research*, 39(1): 27-36.

Arslan Ayazlar, R. (2017). Residents' Attitudes Towards Rural Tourism, *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 16(1): 53-69.

Avcıkurt, C. (2009). *Turizm Sosyolojisi Genel ve Yapısal Yaklaşım*. (2. Basım), Ankara; Detay Yayıncılık.

Ay, A. (2014). *Yerel Halkın Turizmin Etkileri İle İlgili Algı ve Beklentileri: Edirne İli Üzerine Araştırma*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi, İstanbul.

Ayaş, N. (2007). Çevresel Sürdürülebilir Turizm Gelişmesi, *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 9(1): 59-69.

Ed. Benckendorff, P. and Lund-Durlacher, D. (2013). *International Cases in Sustainable Travel & Tourism*. İngiltere: GoodFellow Publishers.

Biçici, F. (2013). Datça Yerel Halkının Sürdürülebilir Turizm Gelişimine ve Turizm İşletmelerine Yönelik Tutumları, *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 10(1): 19-36.

Blewitt, J. (2008). *Understanding Sustainable Development*. İngiltere: Earthscan Publications.

Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. and Demirel, F., (2013). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (15. Basım), Ankara; Pegem Akademi.

Carmichael, B. A. (2000). A Matrix Model for Resident Attitudes and Behaviours in a Rapidly Changing Tourist Area, *Tourism Management*, 21(6): 601- 611.

Choi, H. C. and Sırakaya E. (2005). Mesasuring Residents' Attitude Toward Sustainable Tourism: Development of Sustainable Tourism Attitude Scale, *Journal of Travel Research*, 43(1): 380-394.

Çavuş, Ş. and Tanrısevdi, A. (2003). Residents' Attitudes Toward Tourism Development: A Case Studyin Kusadasi, Turkey, *Tourism Analysis*, 7(3): 259-268.

Çokbilen Erdoğan, E. Ülker-Demirel, E. and Yıldız, E. (2018). Turistik Tatminin Destinasyon İmajı ve Subjektif Bilgi Aracılığıyla Ağızdan Ağıza Pazarlama Üzerindeki Etkilerinin Yapısal Eşitlik Modeli ile İncelenmesi, *Marmara Üniversitesi Öneri Dergisi*, 13(50): 211-228.

Doğan, H. Z. (2004). *Turizmin Sosyo-kültürel Temelleri*. Ankara; Detay Yayıncılık.

Duran, E. (2013). Yerel Halkın Sürdürülebilir Turizm Gelişimine Yönelik Tutumları: Bozcaada Örneği, *Uluslararası Hakemli Beşeri ve Akademik Bilimler Dergisi*, 2(3): 76-94.

- Ed. Butler, R. W. (2017). *Tourism and Resilience*. London: CAB International Publication.
- Ed. Hale, M. and Lachowicz, M. (2002). *The Environment Employment and Sustainable Development*, London: Earthscan Publications.
- Ed. Kozak, M. (2014). *Sürdürülebilir Turizm Kavramlar- Uygulamalar*. Ankara; Detay Yayıncılık.
- Ed. Liburd, J. J. and Edwards, D. (2010). *Understanding the Sustainable Development of Tourism*. İngiltere: GoodFellow Publishers.
- Ed. Mccool, S. F. and Bosak, K. (2016). *Reframing Sustainable Tourism (Environmental Challenges and Solutions 2)*. Amerika: Springer Netherlands.
- Gönenç Güler, E. (2007). *Markalaşma Sürecinde Edirne*. Edirne: Ege Basım.
- Gönenç Güler, E. (2010). *Destinasyon Pazarlamasında Edirne Markalama Süreci*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Gümüş, N. ve Özüpekçe, S. (2009). Foça'da Turizmin Ekonomik, Sosyal, Kültürel ve Çevresel Etkilerine Yönelik Yerel Halkın Görüşleri, *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6(2): 398-417.
- Gündüz, S. (2018). Yerel Halkın Turizm Algısını Belirlemeye Yönelik Alternatif Bir Ölçek Geliştirme: Karataş Destinasyonu Örneği, *Journal Of Yasar University*, 13(52): 343-357.
- Hançer, Ş. ve Mancı, A.R. (2017). Yerel Halkın Turizme Bakış Açısının Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma: Diyarbakır Örneği, *Journal Of Tourism And Gastronomy Studies*, 5(4): 70-91.
- <http://ettder.org/edirne-yunan-ve-bulgar-turistler-icin-alisveris-cenneti/> [Erişim tarihi: 29.08.2019].
- <http://www.edirne.bel.tr/s/festivallerimiz-12.html> [Erişim Tarihi: 29.08.2019].
- <http://www.un-documents.net/our-common-future.pdf> [Erişim tarihi: 21.07.2019].
- Işık, C., Ada, A. ve Boztoprak, F. (2016). Turizmin Ekonomik, Sosyal, Kültürel ve Çevresel Açından Bölgesel Kalkınmaya Etkisi: Erzurum-Pasinler İlçesi Örneği, *I. Ulusal Alternatif Turizm Kongresi*, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi 7- 9 Nisan 2016. Erzincan. ss: 1-14.
- Karakaş, A. ve Şengün, H.İ. (2017). Yerel Halkın Turizm Faaliyetlerine Yönelik Tutumları, *Bartın Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 8(15): 183-202.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. (19. Basım), Ankara; Nobel Yayın Dağıtım.
- Kavak, M. (2015). *Edremit Körfezi Kuzey Kıyılarında Yerel Halkın Ekoturizme Yönelik Bilinç Algısı ve Tutumları*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Kiper, T. ve Öztürk, A. G. (2011). Kent Ormanlarının Rekreatif Kullanımı ve Yerel Halkın Farkındalığı: Edirne Kent (İzzet Arseven) Ormanı Örneği, *Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi*, 8(2): 105-117.
- Kurtuluş, K. (2010). *Araştırma Yöntemleri*. İstanbul; Türkmen Kitabevi.
- Kültür ve Turizm Bakanlığı. (2017). *Türkiye Turizm Stratejisi 2023*. Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- Özaltın Türker, G. ve Türker, A. (2014). Yerel Halkın Turizm Etkilerini Algılama Düzeyi Turizm Desteğini Nasıl Etkiler: Dalyan Destinasyon Örneği, *Electronic Journal of Vocational Colleges*, 4(1): 81-98.
- Özdemir, M.A. ve Kervankıran, İ. (2011). Turizm ve Turizmin Etkileri Konusunda Yerel Halkın Yaklaşımlarının Belirlenmesi: Afyonkarahisar Örneği, *Marmara Coğrafya Dergisi*, 24: 1-25.

- Patterson, C. (2016). *Sustainable Tourism Business Development, Operations and Management*. Amerika: Sheridan Books.
- Sezer, B., Küçükaltan, D. and Çakır, A. (2013). Edirne- Çamlıca Beldesi'nde Kırsal Turizm ve Turizm Algısı, *Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi*, 3(2): 46-54.
- Şencan, H. (2005). *Sosyal ve Davranışsal Ölçümlerde Güvenilirlik ve Geçerlilik*. Ankara; Seçkin Yayınevi.
- Tokatlı, C. ve Gürbüz, E. (2014). Enez İlçesi ve Yeni Karpuzlu Beldesi Yerel Halkının (Edirne) Gala Gölü Milli Parkı Algılarının Sosyoekonomik ve Ekolojik Açından Değerlendirilmesi, *Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi*, 4(2): 1-5.
- Tokatlı, C., Gürbüz E., and Arslan, N. (2013). Socio – Ecological and Economical Interactions Between Local Public (Enez) With The Gala Lake National Park (Edirne, Turkey). International Scientific Conference, 22-23 November 2013, Gabrovo, Bulgaria.
- Toprak, L. (2015). Mardin'de Halkın Turizm Algısı, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(54): 201-218.
- Trakya Kalkınma Ajansı. (2013). *2013-2023 Turizm Master Planı*. Edirne: Trakya Kalkınma Ajansı.
- Türksoy, N. (2018). *Saroz Bölgesi'nin Kırsal Kalkınmasında Turizm Aktivitelerinin Rolü*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Namık Kemal Üniversitesi, Tekirdağ.
- UNEP and WTO. (2005). *Making Tourism More Sustainable A Guide For Policy Makers*. Madrid: WTO Publication.
- UNWTO and UNDP. (2017). *Tourism and the Sustainable Development Goals– Journey To 2030*, Madrid: WTO Publication.
- UNWTO. (2010). *International Recommendations for Tourism Statistics 2008*. New York: United Nations Publication.
- UNWTO. (2011). *Policy And Practice for Global Tourism*. Madrid: WTO Publication.
- UNWTO. (2013). *Sustainable Tourism for Development Guidebook*. Madrid: WTO Publication.
- WTO. (2011). *Annual Report A Year Of Recovery 2010*. Madrid: WTO Publication.

EKLER

EK-1. Katılımcıların Yaş Kategorileri ile SUS-TAS Ölçeği ve Faktörlerine Ait Mann-Whitney U Sonuçları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	N	Sıra Ortalaması	Medyan	U	Z	p
SUS-TAS	20 ve Altı	16	36.13	4.62	422.00	-2.59	0.00
	41-50	93	58.25	4.79			
	21-30	201	146.79	4.51	9203.50	-2.90	0.00
	31-40	144	177.77	4.66			
	21-30	201	126.30	4.51	5085.50	-6.29	0.00
	41-50	93	193.32	4.79			
	21-30	201	111.99	4.51	2208.00	-3.07	0.00
	51 ve Üzeri	33	151.09	4.69			
	31-40	114	92.04	4.66	3938.00	-3.18	0.00
41-50	93	118.66	4.79				
Algılanan Ekonomik Faydalar	20 ve Altı	16	43.94	5.00	567.00	-2.02	0.04
	41-50	93	56.90	5.00			
	21-30	201	137.00	5.00	7235.50	-3.62	0.00
	41-50	93	170.20	5.00			
	21-30	201	114.11	5.00	2636.00	-2.11	0.03
	51 ve Üzeri	33	138.12	5.00			
	31-40	114	97.60	5.00	4571.50	-2.12	0.03
	41-50	93	111.84	5.00			
Algılanan Sosyal Maliyetler	20 ve Altı	16	31.41	4.06	366.50	-3.28	0.00
	41-50	93	59.06	4.50			
	20 ve Altı	16	16.13	4.06	122.00	-3.03	0.00
	51 ve Üzeri	33	29.30	4.62			
	21-30	201	149.26	4.13	9706.00	-2.25	0.00
	31-40	114	173.36	4.25			
	21-30	201	127.91	4.13	5409.00	-5.82	0.00
	41-50	93	189.84	4.50			
	21-30	201	110.36	4.13	1880.50	-3.99	0.00
	51 ve Üzeri	33	161.02	4.62			
	31-40	114	91.23	4.25	3845.50	-3.42	0.00
	41-50	93	119.65	4.50			
	31-40	114	69.50	4.25	1367.50	-2.39	0.01
51 ve Üzeri	33	89.56	4.62				
Merkezli	20 ve Altı	16	42.56	4.80	545.00	-1.98	0.04
	41-50	93	57.14	5.00			
	21-30	201	147.43	4.60	9332.00	-2.88	0.00
	31-40	114	176.64	5.00			
	21-30	201	137.49	4.60	6330.00	-4.71	0.00
	41-50	93	179.94	5.00			
	21-30	201	113.50	4.60	2512.00	-2.31	0.00
51 ve Üzeri	33	141.88	5.00				
Uzun Dönemli Planlam a	21-30	201	133.82	5.00	6596.00	-4.64	0.00
	41-50	93	177.08	5.00			
	31-40	114	94.43	5.00	4210.00	-3.13	0.00
	41-50	93	115.73	5.00			
Topluluk Katılımı	21-30	201	149.83	4.00	9815.50	-2.14	0.03
	31-40	114	172.40	4.33			
	21-30	201	134.81	4.00	6795.50	-3.83	0.00
	41-50	93	174.93	4.66			

EK-2. Katılımcıların eğitim durumları ile SUS-TAS ölçeği ve faktörlerine ait Mann-Whitney-U Sonuçları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	N	Sıra Ortalaması	Medyan	U	Z	p
SUS-TAS	İlköğretim	22	170.41	4.88	1190.00	-3.80	0.00
	Lisans	213	112.59	4.56			
	İlköğretim	22	77.70	4.88	325.50	-4.55	0.00
	Lisansüsü	81	45.02	4.46			
	Lise	86	78.63	4.84	1709.00	-2.78	0.00
	Önlisans	55	59.07	4.76			
	Lise	86	211.53	4.84	3867.50	-7.82	0.00
	Lisans	213	125.16	4.56			
	Lise	86	114.33	4.84	875.50	-8.36	0.00
	Lisansüstü	81	51.80	4.46			
	Önlisans	55	155.82	4.76	4685.00	-2.28	0.02
	Lisans	213	129.00	4.56			
	Önlisans	55	81.99	4.76	1485.50	-3.29	0.00
	Lisansüstü	81	59.34	4.46			
Lisans	213	154.49	4.56	7138.00	-2.28	0.02	
Lisansüstü	81	129.12	4.46				
Çevresel Sürdürülebilirlik ve Ziyaretçi Memnuniyeti	İlköğretim	22	148.05	5.00	1682.00	-2.29	0.02
	Lisans	213	114.90	4.56			
	İlköğretim	22	65.59	5.00	592.00	-2.53	0.01
	Lisansüsü	81	48.31	4.46			
	Lise	86	77.83	4.84	1778.00	-3.04	0.00
	Önlisans	55	60.33	4.76			
	Lise	86	188.69	4.84	5832.00	-5.34	0.00
	Lisans	213	134.38	4.56			
	Lise	86	100.97	4.84	2024.00	-5.24	0.00
Lisansüstü	81	65.99	4.46				
Algılanan Ekonomik Faydalar	Lise	86	75.47	5.00	1980.50	-2.21	0.02
	Önlisans	55	64.01	5.00			
	Lise	86	176.86	5.00	6849.00	-4.08	0.00
	Lisans	213	139.15	5.00			
	Lise	86	98.22	5.00	2260.50	-4.69	0.00
Lisansüstü	81	68.91	5.00				
Algılanan Sosyal Maliyetler	İlköğretim	22	149.30	4.50	1654.50	-2.27	0.02
	Lisans	213	114.77	4.12			
	İlköğretim	22	65.91	4.50	585.00	-2.46	0.01
	Lisansüstü	81	48.22	4.00			
	Lise	86	77.50	4.50	1806.00	-2.39	0.01
	Önlisans	55	60.84	4.50			
	Lise	86	193.01	4.50	5460.50	-5.48	0.00
	Lisans	213	132.64	4.12			
	Lise	86	103.39	4.50	1815.50	-5.36	0.00
	Lisansüstü	81	63.41	4.00			
Önlisans	55	76.91	4.50	1765.00	-2.05	0.04	

	Lisansüstü	81	62.79	4.00			
Toplum Merkezli Ekonomi	İlköğretim	22	160.57	5.00	1406.50	-3.22	0.00
	Lisans	213	113.6	4.80			
	İlköğretim	22	70.34	5.00	487.50	-3.41	0.00
	Lisansüstü	81	47.02	4.40			
	Lise	86	78.09	5.00	1755.00	-3.27	0.00
	Önlisans	55	59.91	5.00			
	Lise	86	197.27	5.00	5094.00	-6.47	0.00
	Lisans	213	130.92	4.80			
	Lise	86	103.95	5.00	1767.50	-6.20	0.00
	Lisansüstü	81	62.82	4.40			
	Önlisans	55	77.94	5.00	1708.50	-2.42	0.01
Lisansüstü	81	62.09	4.40				
Uzun Dönemli Planlama	Lise	86	75.97	5.00	1937.50	-2.41	0.01
	Önlisans	55	63.23	5.00			
	Lise	86	178.67	5.00	6693.50	-4.22	0.00
	Lisans	213	138.42	5.00			
	Lise	86	95.55	5.00	2490.00	-3.88	0.00
	Lisansüstü	81	71.74	5.00			
Topluluk Katılımı	İlköğretim	22	64.20	5.00	732.50	-1.97	0.04
	Lise	86	52.02	5.00			
	İlköğretim	22	52.20	5.00	314.50	-3.56	0.00
	Önlisans	55	33.72	4.66			
	İlköğretim	22	190.80	5.00	741.50	-5.34	0.00
	Lisans	213	110.40	3.66			
	İlköğretim	22	83.36	5.00	201.00	-5.63	0.00
	Lisansüstü	81	43.48	3.66			
	Lise	86	78.13	5.00	1751.50	-2.83	0.00
	Önlisans	55	59.85	4.66			
	Lise	86	201.63	5.00	4719.00	-6.70	0.00
	Lisans	213	129.15	3.66			
	Lise	86	107.94	5.00	1424.00	-6.81	0.00
	Lisansüstü	81	58.58	3.66			
	Önlisans	55	160.25	4.66	4441.50	-2.79	0.00
	Lisans	213	127.85	3.66			
	Önlisans	55	83.65	4.66	1394.00	-3.73	0.00
Lisansüstü	81	58.21	3.66				

EK-3. Katılımcıların ikamet süreleri ile SUS-TAS ölçeği ve faktörlerine ait Mann-Whitney-U Sonuçları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	N	Sıra Ortalaması	Medyan	U	Z	P
SUS-TAS	1 Yıl ve Altı	33	36.85	4.53	655.00	-2.96	0.00
	6-10 Yıl	63	54.60	4.74			
	1 Yıl ve Altı	33	42.35	4.53	836.50	-3.33	0.00
	11-20 Yıl	84	65.54	4.71			
	1 Yıl ve Altı	33	78.45	4.53	2028.00	-3.10	0.00
	21 Yıl ve Üzeri	186	115.60	4.69			
	2-5 Yıl	91	66.66	4.48	1880.00	-3.62	0.00
	6-10 Yıl	63	93.16	4.74			
	2-5 Yıl	91	71.23	4.48	2296.00	-4.56	0.00
	11-20 Yıl	84	106.17	4.71			
2-5 Yıl	91	108.03	4.48	5645.00	-4.50	0.00	
21 Yıl ve Üzeri	186	154.15	4.69				
Çevresel Sürdürülebilirlik ve Ziyaretçi Memnuniyeti	1 Yıl ve Altı	33	41.08	4.92	794.50	-2.06	0.04
	6-10 Yıl	63	52.39	5.00			
	1 Yıl ve Altı	33	87.68	4.92	2332.50	-2.38	0.01
	21 Yıl ve Üzeri	186	113.96	5.00			
	2-5 Yıl	91	123.53	4.92	7055.50	-2.43	0.01
21 Yıl ve Üzeri	186	146.57	5.00				
Sosyal	1 Yıl ve Altı	33	40.70	4.25	782.00	-1.99	0.04
	6-10 Yıl	63	52.59	4.37			
Algılanan Maliyetler	1 Yıl ve Altı	33	49.02	4.25	1056.50	-2.00	0.04
	11-20 Yıl	84	62.92	4.43			
	2-5 Yıl	91	68.41	4.00			
	6-10 Yıl	63	90.63	4.37	2039.00	-3.04	0.00
	2-5 Yıl	91	76.45	4.00			
	11-20 Yıl	84	100.51	4.43	2771.00	-3.14	0.00
	2-5 Yıl	91	122.98	4.00			
	21 Yıl ve Üzeri	186	146.84	4.25			
Toplum Merkezli Ekonomi	1 Yıl ve Altı	33	37.85	4.40	688.00	-2.84	0.00
	6-10 Yıl	63	54.08	5.00			
	1 Yıl ve Altı	33	40.59	4.40	778.50	-3.84	0.00
	11-20 Yıl	84	66.23	5.00			
	1 Yıl ve Altı	91	67.23	4.40	1657.50	-4.63	0.00
	21 Yıl ve Üzeri	186	117.59	5.00			
	2-5 Yıl	91	68.41	4.40	2116.00	-2.87	0.00
	6-10 Yıl	63	90.63	5.00			
	2-5 Yıl	91	74.76	4.40	2617.00	-3.75	0.00
	11-20 Yıl	84	102.35	5.00			
	2-5 Yıl	91	106.43	4.40	5499.00	-5.12	0.00
	21 Yıl ve Üzeri	186	154.94	5.00			
Uzun Dönemli Planlama	2-5 Yıl	91	71.53	4.75	2323.00	-2.22	0.02
	6-10 Yıl	63	86.13	5.00			
	2-5 Yıl	91	79.84	4.75	3079.50	-2.48	0.01
	11-20 Yıl	84	96.84	5.00			
	2-5 Yıl	91	124.25	4.75	7121.00	-2.42	0.01
21 Yıl ve Üzeri	186	146.22	5.00				
Topluluk Katılımı	1 Yıl ve Altı	33	51.17	3.00	1127.50	-2.13	0.03
	2-5 Yıl	91	66.61	3.66			
	1 Yıl ve Altı	33	39.26	3.00	734.50	-2.39	0.01
	6-10 Yıl	63	53.34	4.33			
	1 Yıl ve Altı	33	38.79	3.00	719.00	-4.14	0.00
	11-20 Yıl	84	66.94	4.66			
	1 Yıl ve Altı	33	71.45	3.00	1797.00	-3.88	0.00
	21 Yıl ve Üzeri	186	116.84	4.33			
	2-5 Yıl	91	74.81	3.66	2621.50	-3.64	0.00
	11-20 Yıl	84	102.29	4.66			
2-5 Yıl	91	115.42	3.66	6317.50	-3.49	0.00	
21 Yıl ve Üzeri	186	150.53	4.33				

EK-4. Katılımcıların meslekleri ile SUS-TAS ölçeği ve faktörlerine ait Mann-Whitney-U Sonuçları

Bağımlı Değişken	Bağımsız Değişken	N	Sıra Ortalaması	Medyan	U	Z	p
SUS-TAS	Kamu Sektörü	122	114.39	4.62	3674.00	-3.33	0.00
	Öğrenci	83	86.27	4.46			
	Kamu Sektörü	122	68.80	4.62	891.00	-2.22	0.02
	Emekli	21	90.57	4.79			
	Kamu Sektörü	122	80.70	4.62	2342.50	-2.38	0.01
	Turizm ile İlgili	50	100.65	4.78			
	Kamu Sektörü	122	91.77	4.62	3692.50	-2.67	0.00
	Esnaf	78	144.16	4.78			
	Özel Sektör	87	50.24	4.56	543.00	-2.87	0.00
	Emekli	21	72.14	4.79			
	Özel Sektör	87	60.83	4.56	1464.50	-3.18	0.00
	Turizm ile İlgili	50	83.21	4.78			
	Özel Sektör	87	70.76	4.56	2328.50	-3.47	0.00
	Esnaf	78	96.65	4.78			
	Öğrenci	83	45.90	4.46	323.50	-4.44	0.00
	Emekli	21	78.60	4.79			
Öğrenci	83	55.29	4.46	1103.00	-4.51	0.00	
Turizm ile İlgili	50	86.44	4.78				
Öğrenci	83	62.27	4.46	1682.00	-5.26	0.00	
Esnaf	78	100.94	4.78				
Algılanan Ekonomik Faydalar	Kamu Sektörü	122	111.59	5.00	4014.50	-2.82	0.00
	Öğrenci	83	90.37	4.83			
	Öğrenci	83	48.66	4.83	552.50	-2.84	0.00
	Emekli	21	67.69	5.00			
	Öğrenci	83	60.89	4.83	1568.00	-2.61	0.00
	Turizm ile İlgili	50	77.14	5.00			
	Öğrenci	83	71.81	4.83	2474.00	-2.92	0.00
Esnaf	78	90.78	5.00				
Algılanan Sosyal Maliyetler	Kamu Sektörü	122	110.59	4.25	4137.50	-2.22	0.02
	Öğrenci	83	91.85	4.12			
	Kamu Sektörü	122	68.78	4.25	888.50	-2.24	0.02
	Emekli	21	90.69	4.62			
	Kamu Sektörü	122	80.13	4.25	2272.50	-2.63	0.00
	Turizm ile İlgili	50	102.05	4.50			
	Kamu Sektörü	122	91.51	4.25	3661.50	-2.76	0.00
	Esnaf	78	103.48	4.50			
	Özel Sektör	87	50.38	4.12	555.00	-2.79	0.00
	Emekli	21	71.57	4.62			
	Özel Sektör	87	61.17	4.12	1494.00	-3.06	0.00
	Turizm ile İlgili	50	82.62	4.50			
	Özel Sektör	87	71.14	4.12	2361.00	-3.38	0.00
Esnaf	78	96.23	4.50				

	Öğrenci	83	47.13	4.12	425.50	-3.62	0.00
	Emekli	21	73.74	4.62			
	Öğrenci	83	55.40	4.12	1112.50	-4.48	0.00
	Turizm ile İlgili	50	86.25	4.50			
	Öğrenci	83	64.06	4.12	1831.00	-4.76	0.00
	Esnaf	78	99.03	4.50			
Toplum Merkezli Ekonomi	Kamu Sektörü	122	110.46	4.80	4153.00	-2.26	0.02
	Öğrenci	83	92.04	4.60			
	Kamu Sektörü	122	69.23	4.80	942.50	-2.05	0.04
	Emekli	21	88.12	5.00			
	Kamu Sektörü	122	91.39	4.80	3646.50	-3.06	0.00
	Esnaf	78	114.75	5.00			
	Özel Sektör	87	93.19	4.80	2941.50	-2.15	0.03
	Öğrenci	83	77.44	4.60			
	Özel Sektör	87	51.75	4.80	674.00	-1.98	0.04
	Emekli	21	65.90	5.00			
	Özel Sektör	87	73.81	4.80	2593.50	-2.90	0.00
	Esnaf	78	93.25	5.00			
	Öğrenci	83	47.73	4.60	476.00	-3.29	0.00
	Emekli	21	71.33	5.00			
	Öğrenci	83	58.79	4.60	1393.50	-3.31	0.00
	Turizm ile İlgili	50	80.63	5.00			
Öğrenci	83	65.30	4.60	1933.50	-4.27	0.00	
Esnaf	78	97.71	5.00				
Uzun Dönemli Planlama	Kamu Sektörü	122	110.23	5.00	4180.50	-2.26	0.02
	Öğrenci	83	92.37	4.75			
	Özel Sektör	87	92.97	5.00	2960.50	-2.23	0.02
	Öğrenci	83	77.67	4.75			
	Öğrenci	83	49.05	4.75	585.00	-2.53	0.01
	Emekli	21	66.14	5.00			
	Öğrenci	83	59.52	4.75	1454.50	-3.20	0.01
	Turizm ile İlgili	50	79.41	5.00			
	Öğrenci	83	73.11	4.75	2582.00	-2.44	0.01
	Esnaf	78	89.40	5.00			
Topluluk Katılımı	Kamu Sektörü	122	110.03	4.16	4205.00	-2.07	0.03
	Öğrenci	83	92.66	3.66			
	Özel Sektör	87	93.63	4.00	2903.50	-2.23	0.02
	Öğrenci	83	76.98	3.66			
	Öğrenci	83	59.62	3.66	1462.50	-2.88	0.00
	Turizm ile İlgili	50	79.25	4.66			
	Öğrenci	83	69.96	3.66	2320.50	-3.15	0.00
	Esnaf	78	92.75	4.66			